

شىنجاڭنىڭ ەكونومىكاسىنىڭ، قوعامىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇئنا دارىندىلار جاعىنان پارمەندى ترەك ازىرلەدى

— لۇنۇنۇمىيالى رايوندىق پارىكۇم ۋىمىداسىتىرۇ بۇلىمىنىڭكى جاۋابىي جولداس «جانغا داۋىر دەگى دارىندىلار قىزمىتىن كۇشەيتىۋ جانە جاسارنىۋ جۈمىنىدىكى لىقارۋ پىكىرىن» باسىپ ئاراتىۋ، لىقارۋ جۈمىنىدە ئىلىشنىڭ سىز اۇئىنا جاۋاپ بەردىن

رتاندىدى ۋىشۇباسىز .

سۇرۇاۋ: دارىندىلاردى دامىتىۋ ۋىزىد- لىس - مەحلىزىمى رەفورماسىنىڭ قامىتىۋ اياسى كەڭ، ساياساتىتىق سىپىياتى كۇشىتى،

ۋىبر بولشەگى ارقىلى تۇتاس تۇلغانى جۇمىلىدراى، «لىقارۋ پىكىرىنىدە» قانداي ۋىتۇپىندى رەفورما مىنىدەتتىرى مەن ئاقتى شارالار ورتاعا قويىلغاندىغىن تانىستىرا كەتسەڭىز؟

جاۋاپ: باس شۇجى شي جىنپىڭ

ورتالىقتىڭ دارىندىلار قىزمەتى ماجىلىسىد- دە بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: دارىندىد- لاردى دامىتىۋ ۋىزۇنلىس - مەحلىزىم رە- فورماسىندا «تالغانداۋ» جەتكىلىكتى بولما- سا، «ورناتۋ» دا جەتكىلىكتى بولمايدى،

تالاي جىل مازالاعان، اغىس كۇشتى بولعان كورنەكتى ماسەلەلەردى كۇش سالا شەشۇ كەرەك. «لىقارۋ پىكىرىنىدە»

ماسەلەنى باعدار ەتۇ، نىسانانى باعدار ەتۇ، ونمىدىلىكتى باعدار ەتۇ كورنەكتىد- لەندىرىلىپ، كەزەكتەگى دارىندىلاردى دامىتىۋ ۋىزۇنلىس - مەحلىزىمىندە ورنىن ەتۇپ وتىرعان دادىدىلى دەرت، سىڭسەپ- لى سىرقاقتارعا مەڭزەس ۋىبر قىسىدردۇ ئاقتى، جازامدى رەفورما شارالارى ورتاعا قويىلدى. دارىندىلاردى باسقارۋ تۇزىلد-

سىنە رەفورما جاساۋ جاعىندا «ۇقتتى تۈ- مەنگە بەرۇدى»، «بۇعاۋدى بوساتۇدى» ۋىتۇپىن ەتىپ، كۇش سالا بارنىشا لىكەرد-

لەتتى. مىسالى: ادام كۇشى بايلىعى جانە

قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۇ، شىتات، وقۇ - اعارتۇ، ىلىم - تەخنىكا، قازىنا، مەملەكەت مەنىشىگىندەگى مال - مۇلىكتى باسقارۋ سىياقتى باسقارۋ تاراۋلارى ۇقىق بەرۇ ۋىزىمەن نەمەسە ۇنامسىز تىزمىدىك ورناتىپ، ۋىس جۇزىندىك قاجەتكە ساي ادام سىتەتۇشى نەگىزگى تۇلعاغا ۇقىق بەرۇ كەرەك؛ ادام سىتەتۇشى ورنىن جوعا- رى دەگىگەيدەگى دارىندىلاردى قابىلداۋ-

دا «اينالمىدق» شىتاتنان پايدالانىپ، تە- كەلەي شىتاققا قابىلداپ، قىزمەتكە اۇنىنا بولادى، ىلمىي زەرتتەۋ نىساندارنىڭ جا- ناما قاراجاتىن ۋىبر تۇتاس جوسپارىلاپ پايدالانىۋعا بولادى؛ جوعارى مەكتەپتەر، ىلمىي زەرتتەشۇ مەكەمە - ورنىندارى، ەمدەۋ، دەنساۋلىق ساقتاۋ قۇرلىمىدارد- نىڭ جوعارى دەڭگەيلى دارىندىلار كۈلە- مىن دەربەس بەلگىلەپ، كەلىسىم گەڭبەكا- قى ۋىزۇنمى، جىلدىق جالاقى ۋىزۇنمى، نىسان گەڭبەكاقسى ۋىزۇنمى سىياقتى فورماسىن جولغا قويوۋدى قاراستىرۇنىنا بولادى؛ ىلمىي زەرتتەشۇلىشلەردىڭ ىلمىي نىڭ جوعارى دەڭگەيلى دارىندىلار كۈلە- مىن دەربەس بەلگىلەپ، كەلىسىم گەڭبەكا- قى ۋىزۇنمى، جىلدىق جالاقى ۋىزۇنمى، نىسان گەڭبەكاقسى ۋىزۇنمى سىياقتى فورماسىن جولغا قويوۋدى قاراستىرۇنىنا بولادى؛ دارىندىلاردى باعالاۋ مەحلىزىم-

ىنە رەفورما جاساۋ جاعىندا جانڭالىق اشۇ قابىلەتىن، ساپاسىن، ئاقتى ونمىدىلىگىن، ۇلەسىن باعدار ەتكەن دارىندىلاردى باعالاۋ جۇيەسىن جەدەل اقاۋسىزداندىد- رىپ، تۇرلىشە كاسىپ سالاسىنداعى دارىد- دىلاردى تۇرگە ۋبولىپ باعالاۋ، نەگىز- دىك زەرتتەۋ دارىندىلارنىن، جاس ىلىم - تەخنىكا دارىندىلارنى ۇسىنىسپەن سىتەتۇ كەزىندە باعالاۋ، ۇزاق مەرزىمىدى باعالاۋ، جوعارى دەڭگەيلى شۇعىل قا- جەتتى، تاپشى دارىندىلارعا قاراتا جوعا- رى دارەجەلى كاسپىتىك اتاقتى تىكە تۇ- راقتاندىرۇدى، نەگىزگى ساتى دارىندىلا- رىنا قاراتا كاسپىتىك اتاق بويىنشا «باعىت- تامالى باعالاۋدى، باعىتامالى سىتەتۇدى»

اتقارۋ، شەبەرلىك دارىندىلارنىن «جارسى ارقىلى ۋاكىلەتتى باعالاۋ»، «نىسان ارقىلى ۋاكىلەتتى باعالاۋ» بويىنشا ساپكەستى كا- سپىتىك شەبەرلىك دارەجەسىن تىكە تۇراق- تاندىردۇ العا قويىلدى. دارىندىلاردى شا- بىتتاندىردۇ مەحلىزىمىنە رەفورما جاساۋ جا- عىندا ىلىم - تەخنىكا جەتىستىكتەرىن كا- سىپتاقتا يە، شىنچىياڭ ەرەكشەلىگى وتە كۇشتى، اۋتونومىيالى رايوندىق پارىكۇم- نىڭ دارىندىلارعا ايرىقسا ۋمان بەرەتىنىد- گىن جانە دارىندىلارعا دەگەن توتەنشە اغىسار - تىلەگىن تولق اېگىلەدى، دارىد- دىلاردى تانىۋ، دارىندىلاردى ايالاۋ، دا- رىندىلاردى قۇرمەتتەشۇ، دارىندىلاردى سىتەتۇدىڭ كۇشتى سېگىنلىن تاراتتى، جانغا داۋىردەگى دارىندىلار قىزمەتىنىڭ جولىن - شاراسىن بەلگىلەدى، ونىڭ الدا- عى جەردە شىنچىياڭ قىزمەتى باس نىسانا- سىن جۇزەگە اسىرۇدا ماڭغىزدى رول اتقا-

لەردىكى ورتالىقتا شىنچياڭ لۇنۇمى جۈمىنىدىكى ئىگىگە ئىراجىلىنىڭ رۇخى ۋىردايدىك، داياكتىللىدردىدىك

جانغا داۋىر دەگى بىرگىزىپنا سىزىپالىسىنىڭ شىنچياڭ لۇزۇننا تۇرلىشلىق

دامۇئنا دارىندىلار جاعىنان پارمەندى ترەك ازىرلەدى

لەردىكى ورتالىقتا شىنچياڭ لۇنۇمى جۈمىنىدىكى ئىگىگە ئىراجىلىنىڭ سىز اۇئىنا جاۋاپ بەردىن

جۇرگىزىپ، قارجىنى پايدالانىۋ ونمىدىلىد- گىن جوعارىلاتاۋ ايقىندالدى. كەلەسلى قا- دامدا، اۋتونومىيالى رايون دارىندىلاردى دامىتىۋ قورىن پايدالانىۋ، باسقارۋ ادىسىن ارنايى زەرتتەپ جاسايدى.

سۇرۇاۋ: «لىقارۋ پىكىرىنىدە» اۋتونوم- يالى رايوننىڭ كەلەلى دارىندى نىساندا- رى جاعىندا قانداي جانڭالىقتار مەن وزگە- رىستەر بار؟

جاۋاپ: «لىقارۋ پىكىرىنىدە» اۋتۈ- نومىيالى رايوننىڭ كەلەلى دارىندى نىساد- دارى جاعىندا كۇردەلىلەرى ۋوشىرىلىپ وڭايلاستىرىلىپ، تۇتاس تۇلعالى جاقسار- تىلىپ، ۇرپاق اۋستىرىپ دارەجەسى جو- عارىلانلىپ، اۋتونومىيالى رايون دارەجەلى 2 ۋىتۇپىندى دارىندى جوسپارى ۋىزۇلد- دى، ۇزارا ساپكەسۇنە، ۇشتاسۇننا ۋمان بەرىلىپ، جەكە مەن ۇجىمىدى، تولىق مىندەت پەن يكەمىدىلىكتى، جوعارى دەڭ- گەيىلەر مەن جاستاردى جاپپاي قامتۇدى جۇزەگە اسىرۇعا قولداۋ كورسەتىلىپ، جۇيەلى دە شوغىرلى، جان - جاقتى قامىت- مان، ەدال دە جوعارى ۋونمىدى دارىندىد- لار جوسپارى جۇيەسى قالىپتاستىرىلدى. ۋىبرىنىشى، «تىبانىشان دارىندىلارى» باۋلۇ جوسپارى. اۋتونومىيالى رايوننىڭ ەكو- نومىيالىق، قوعامدىق دامۇ قاچەتەمەن تەغىز بايلانىستىرىلىپ، دامۇعا جانڭالىق اشۇ ارقىلى دەم بەرۇ سىتراتەگىياسىن، ىلىم - تەخنىكا ارقىلى شىنچىياڭدى گۇلدەندىردۇ سىتراتەگىياسىن اتقارۋ توغىرەگىندە «ىلىم - تەخنىكا ارقىلى شىنچىياڭدى مادەنىيەتى اىگىلد-

ەردىلار ۇسىنلىمى ونمىدىلىگىن جوعارىلاتاۋ كەرەك. اۋتونومىيالى رايوننىڭ قازىنا قار- جىسى جەتكىلىكتى بولماۋ جاعايدىندا اۋ- تونومىيالى رايوندىق پارىكۇم، ۇكىمەت اۋتونومومىيالى رايون مەن بېڭتۇان 10 مىلىيارد يۇاندىق دارىندىلاردى دامىتىۋ قورىن قۇرپ، ۋىتۇپىندى سالالارداعى دا- رىندىلار بايلىغىن اشۇدى قامتاماسىز ەتىپ، دارىندىلار ۋىسىنىڭ دامۇئنا كۇش سالا قولداۋ كورسەتۇدى ۇيعاردى. «لىقارۋ پىكىرىنىدە» ۋىس جۇزىندىكپەن تەغىز ۇشتاستىرىلىپ، بىرىنىشەن، اۋتۈ- نومىيالى رايون مەن بېڭتۇاننىڭ دارىندىد- لاردى دامىتىۋ قورنىنا قاچەتتى قارجىنى قا- زىنالىق مەجە ەسەپكە نەگىزەتتىدىكى ۋارى اۋتونومىيالى رايون مەن بېڭتۇاننىڭ

دارىندىلاردى دامىتىۋ قاچەتنە ساي ۇسىند- لىمىدى ارتىتىرىپ، شىنچىياڭنىڭ ۋىشى - كاسپيورىن، ۋىسورنىدارىن جانە جەكەلەر- دى قارجىلاي كۈمەك كورسەتۇگە شاپىت- تاندىراندىدى، ارقايسى تاراۋلار، ورنىد- داردىڭ قىزمەت قاراجاتىنان دارىندىلار- دى باۋلۇ قارجىسىن الدىمەن ورنالاستىد- رىپ، كەلەلى نىسانداردان دارىندىلاردى قولداۋ قارجىسىن ارناۋلى سەپتەيتىندىكى ايقىندالدى. ەكىنىشەن، دارىندىلاردى دامىتىۋ قورنىنىڭ اۋتونومىيالى رايوننىڭ، بېڭتۇاننىڭ كەلەلى كاسپ سالاسى نىساند- دارى، ماڭغىزدى قۇرىلىس نىچىنەربايالارى، كەلەلى ىلمىي زەرتتەتۇ تۇغىرى، شەشۇشى خالىق تۇرمىسى سالالارى سىياقتىلارداعى كوشباسشى دارىندىلاردى جانە شۇعىل قا- جەتتى، تاپشى دارىندىلاردى باۋلۇدى، ەنگىزۇدى ۋىتۇپىندى تۇردە قولداپ، جا- ڭالىق اشۇعا، جاسامپازدىق جاراتۇعا شا- بىتتاندىرىپ، قوردىڭ رولىن تولىق ساۋلەلەندىرەتەتىندىكى ايقىنىدالدى. ۇشىنىشەن، دارىندىلاردى دامىتىۋ قورىن پايدالانىۋ، باسقارۋ سىياقتى ساياساتتاردى، قوردى پايدالانىۋدا ادىل، تۇراشىل، اشىق، جازپا، تەپە - تەڭ باسەكەلەسۇ پرىنسىپىنە بويسۇنىپ، قارجىنىڭ نىسانعا ىلەسە جۇرۇنەن، نىساننىڭ دارىندىلارعا ىلەسە جۇرۇنەنە تاباندى بولپ، نىسانعا ۋوتىنىشى بەرۇ، مامانداردىڭ باعالاۋى، تاڭداۋلىلارنىن تاڭداپ، قولداۋ كورسەتۇ، ناتىجەنى باعالاۋ مەحلىزىمىن كەمەلدەندىد- رىپ، قوردان پايدالانىۋ جاعايدىنا مەرزىم ساپىن ناتىجەلىك تەكسەرۇ، باقساۋ - تەكسەرۇ جانە ارناۋلى قازىنالىق باقساۋ

دامالانىۋعا بولادى.

سۇرۇاۋ: دارىندى باۋلۇ نەگىزدىك، سىتراتەگىيالىق قىزمەت، «لىقارۋ پىكىرىند- دە» بۇل جاعىندا قانداي شارالار ورتاعا قويىلدى؟

جاۋاپ: «لىقارۋ پىكىرىنىدە» ۋوز كۇشنىە سۇيەنىپ باۋلۇ قابىلەتىن كۇشى سالا جوعارىلاتىپ، دارىندى باۋلۇ جۇيە- سىن كەمەلدەندىرىپ، تاڭداۋلى دارىندىد- لاردى تولاسسىز باۋلۇ، جەتىلدىردۇ ورتاعا قويىلدى. ۋىبرىنىشى، جوعارى مەكتەپتەر- دىڭ نەگىزگى شەپ رولىن ساۋلەلەندىردۇ. اۋتونومىيالى رايوننىڭ سىتراتەگىيالىق قاچە- تىنە قىزمەت وتەۋىدى كورنەكتىلەندىرىپ، جوعارى مەكتەپتەردەگى بىرەگەي ۋپان قۇرىلىسى ۋىبر تۇتاس جوسپارىلانپ ىلگەرلەتىلەدى. شىنچىياڭ داشۇەسىنىڭ «قوس بىرەگەي» قۇرىلىسى مەن مىنىستىرلىك - لىكە بىرلەسىپ قۇرۇ سايا- ساتىنا ۋمان بەرۇ تەبىنى ارتىتىرىلادى. دوكتورلىق، ماگىستىرلىك ىلمىي اتاعىن بەرۇ ۇقىعى بار ورنىدار باۋلۇ جوسپارى اتقارىلىپ، ىلمىي اتاق بەرۇ تۇپىندەرىنەن جاڭادان ۋىبر توبى قوسلادى. جوعارى مەكتەپتەردىڭ، كاسپىتىك مەكتەپتەردىڭ دارىندى باۋلۇ قاراجاتىن قامتاماسىز ەتۇ تەبىنى ارتىتىرىلادى. تاڭداۋلى كاسپيورىد- شىلاردىڭ، سىكەر شەبەرلەردىڭ جانە ايد- گىلى مامانداردىڭ جوعارى مەكتەپتەردەن ۇستازدىق مىندەت وتەۋىنە قولداۋ كور- سەتىلەدى. ەكىنىشى، كاسپيورنىداردىڭ تۇلعالىق ورنىن كورنەكتىلەندىردۇ. كاسى-

پيورنىداردىڭ جانڭاشا زەرتتەپ اشۇ قۇرد- لىمىدارىن قۇرىپ، كەلەلى تەخنىكىلارلاردان قامال اۋ مىنىدەتىن ارقىلاپ، ىلىم - تەخنىكادا جانڭالىق اشاتىن دارىندىلاردى باۋلۇنىنا، نەگىزۇنەنە قولداۋ كورسەتىلد- دى. زەرتتەپ - اشۇ قاراجاتىن سالىقتان بۇردىن قوسپ ەسەپتەپ تارتىپ قالۇ سايا- ساتى تىياناقتاندىرىلىپ، كاسپيورنىداردىڭ زەرتتەشۇ - اشۇ قىيىملىن ورسىتەتۇنەنە سىيلىق قوسمىشاسى رەتىنىدە بەرىلەدى. كەلەلى ىلىم - تەخنىكا نىساندارىن، ماداق- تاۋ - سىپلاۋدى، دارىندى جوسپارىن جال- پىلىق مەنىشىككە جاتپايتىن كاسپيورنىدار- عا، اسىرەسە، «ارنايمالانغان، كەمەلدەندىد- رىلگەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جانڭاشالاند- دىرىلغان» ورتا، شاعىن كاسپيورنىدارعا اشىق ۇستاۋ تەبىنى ارتىتىرىلادى. ۋىشۇند- شى، ىلمىي زەرتتەشۇ، جانڭالىق اشۇ تۇغىد- رى قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ. بۇكىل رايوندا- عى جوعارى مەكتەپتەردىڭ، ىلمىي زەرتتەشۇ مەكەمە - ورنىدارىنىڭ، كاسپىو- رىنداردىڭ جانڭالىق اشۇ بايلىقتارى بىرىك- تىرىلىپ، ۋىبر تۈپ ىلمىي زەرتتەشۇ، جانڭا- لىق اشۇ تۇغىرى، ۋىبرى ىلمىي قۇرىلغىلار جانە كەلەلى ىلىم - تەخنىكا نەگىزدىك قۇرىلغىلارى جەتىلدىرىلەدى، سالىنادى. جوعارى مەكتەپتەردىڭ، ىلمىي زەرتتەشۇ مەكەمە - ورنىدارىنىڭ، كاسپيورنىداردىڭ پويست دوكتور ىلمىي زەرتتەشۇ جىلجىمالى (قىزمەت) پۇنكىتى، شىنچىياڭنىان سىرت جەرلەردە زەرتتەپ - اشۇ ورتالىعى قاتار- لى «دارىندى اتتامما جەرىن» قۇرۇنىنا قولداۋ كورسەتىلەدى. ىلمىي زەرتتەشۇ، جانڭالىق اشۇ تۇغىرلارنى سىپلاۋ، قوسمىشا قاراجات بەرىپ قولداۋ كورسەتۇ تەبىنى ارتىتىرىلىپ، ەڭ جوعارى بولغاندا 5 مىللىون يۇان سىيلىق، قوسمىشا قاراجات قولداۋىن بەرۇگە بولادى. ۋىتورتىنىشى، ۋوز كۇشنىە سۇيەنىپ جانڭالىق اشۇدان ۇلكى كورسەتۇ اۋماعىن تۇلعالاۋ. ۋۇرە- جى، سانجى، شىجىزى، قارامايلى، قۇمىل 5 جەردە، سونداي - اق «7 باقسا رايونىد- دا» ۋوز كۇشنىە سۇيەنىپ جانڭالىق اشۇ دارىندىلارنىان ۇلكى كورسەتۇ اۋماعى قۇ- رىلىپ، «تۇزا باعدارلى ۇقىق بەرۇ + ۇناە- سىز تىزىمىدىك» ۋاسىلى قولدانلىپ، شىتات، جۇمىس ورنى، ىلمىي زەرتتەشۇ قاراجاتى، دا- رىندىلاردى باعالاۋ، سىتەتۇ رەفورما شارالارى الدىمەن جولغا قويىلىپ، اناعۇر- لم باۋرامدى دارىندى ساياساتى اتقارىلا- دى. بەسنىشى، از ۇلت دارىندىلارنى زور كۇشپەن باۋلۇ. ۋاز تۇرلى شۇعىل قاچەتتى، تاپشى از ۇلت دارىندىلارنا قاراتا ەرەكشە قولداۋ كورسەتۇ شاراسى جولغا قويىلىپ،

باۋلۇ تەبىنى ارتىتىرىلادى.

سۇرۇاۋ: «لىقارۋ پىكىرىنىدە» دارىندىد- لاردى شىنچىياڭغا كەلىپ جانڭالىق اشۇعا، شارۋاشلىق قۇرۇعا باۋرۇا جاعىندا قانداي جاسامپازدىقتار مەن تىڭ سەرىپلىستەر بار؟

جاۋاپ: شىنچىياڭدا دارىندىلار كەمىشىل بولۇ، اسىرەسە، جوعارى دەڭگەيلى دارىد- دىلدار تاپشى بولۇ ماسەلەسىنە قاراتا، «لىقارۋ پىكىرىنىدە» مىنلار ورتاعا قويىلد- دى: سۇرانسىتى باعدار ەتۇگە تاباندى بولپ، جوعارى دەڭگەيلى دارىندىلاردى جانە اقىل - پاراسات بايلىغىن بەلسەندىد- رىنىشى، مەملەكەتنىڭ دامۇ سىتراتەگىياس- نىڭ سۇرانسى مەن شىنچىياڭنىڭ دامۇنىنىڭ ۇزاق بولاشاقتىق سۇرانسىنى تىياناق ەتىپ، ۋىبر تۈپ سىتراتەگىيالىق دارىندىلار كۇشىن نەگىزىپ، وپىداعداي سىتەتىپ، «ۋىبرى ۋىسىتى بولەك اقىلداسىپ»، «ۋىبر ادامعا ۋىبر شارا جاساپ» داراللىققا يە قولداۋ قامتاماسىزدىق شارالارنى دالە - مىللىيون يۇان نىسان كۈمەك قارجىسىن بەرۇ. ەكىنىشى، كاسپ سالاسى دامۇنىدا- عى شەشۇشى، وزەكتى تەخنىكىالىق قىيىن ماسەلەلەردى ارقاۋ ەتىپ، بار بولۇعا ەمەس، پايداسى بولۇعا تالپىنىۋعا تاباندى بولپ، شىنچىياڭ «دارىندىلار پاراسات قامباسىن» قۇرىپ، «قابىلەتلىلەر باستاما- شى بولپ سىتەشۇ»، «بايىگەگە قوسۇ»، «اسكەرى بۇيرىق» سىياقتى تۇزىمىدەردى اتقارىپ، شىنچىياڭنىڭ ۋىشى - سىرتىن، ەل

ۋىشى - سىرتىن بەتىكە لىپ بايىگە جارىيالاپ، بىلىمىدىلەردى زەدەپ، ەرەك- شە قولداۋ كورسەتىپ، ەڭ جوعارى بول- ھاندا زەرتتەپ - اشۇعا قوسىلغان جالبى قارجىنىڭ %40دىن قارجىلاي كۈمەككە بەرۇ. ۋۇشنىشى، كەلەلى نىسان، ۋىتۇپىند- دى كاسپ سالاسى توغىرەگىندە «قوس شاقىرۇ، قوس نەگىزۇ» تەبىنىن ارتىتىرىپ، كاسپ تىزبەگى، جانڭالىق اشۇ تىزبەگى، دارىندىلار تىزبەگى «3 تىزبەك توعىسقان» دارىندى نەگىزۇ مەحلىزىمىن ورناتاۋ. «شىنچىياڭ دارىندىلارى شىنچىياڭغا قايتۇ، اتا مەكەندى گۇلەندىردۇ» ارەكتەن اتقا- رىپ، شىنچىياڭدىق دارىندىلاردى كاسپ سالاسىن لىپ، نىساندى لىپ شىنچىياڭغا ورنالپ دامۇعا باۋراۋ. «جىبەك جولى دا- رىندىلار جوعارى دارەجەلىلەر تالقى مىند- بەرىن» وتكىزىپ، ۋاز كاسپ سالاسىنىڭ كەڭىنەن اۋسى - كۇيىسى، زەرتتەشۇ تالقى جانە دارىندى سەلبەستىگىن جاپپاي ورسىد- تەتۇنەنە قولداۋ كورسەتۇ. ۋىتورتىنىشى، شىنچىياڭغا كۈمەكتەستەن كادىر دارىندىد- لاردى تاڭداپ جىبەرۇ جوسپارىن ىلمىي، دالە - ەدال جاساپ، شىنچىياڭغا كۈمەك- تەسۇگە تاڭداۋلى كادىر دارىندىلاردى پەن نەگىزۇ.

سۇرۇاۋ: «لىقارۋ پىكىرىنىدە» دارىندىد- لار ورتاسىن سىپالىلاندىردۇ جاعىنىدا قانداي كەلەلى شارالار بار؟

جاۋاپ: باس شۇجى شي جىنپىڭ ورتالىقتىڭ دارىندىلار قىزمەتى ماجىلىسىند- دە دارىندىلارعا قۇرمەت ەتەتىن، دارىد- دىلداردى شولرىكەي اغىسايىتىن قوعامدىق ورتانى، ادىل دە تەپە - تەڭ، باسەكە- مەن ۇزدىكتەرىن تاڭدايتىن ۋىزۇم ورتا- سىن، لايىقتى مامىلە جاسالاتىن، پارمەندى قامتاماسىز ەتىلەتىن تۇرمىس ورتاسىن بەلسەنە قالىپتاستىرۇ كەرەكتىگىن باسا دا- رپىتەگەن بولاتىن. «لىقارۋ پىكىرىنىدە» رايونىمىزداعى دارىندىلاردىڭ دامۇ ورتا- سىندا ۋومىر ۋسۇرىپ وتىرعان كورنەكتى ماسەلەلەرگە مەڭزەس، تۇتاس قوعامدا ىلمىدى دارىپتەيتىن، دارىندىلاردى قاس- تەرلەيتىن، جانڭالىق اشۇعا ۋمان بەرەتىن جاعىداي قالىپتاستىرۇدى ىلگەرلەپتەپ، دارىندىلاردى لىپ قالاتىن تاماشا ورتا جاراتۇ العا قويىلدى. (جالعاسى 3 - بەتتە)